

Š i f r a k a n d i d a t a :

--

Državni izpitni center

JESENSKI IZPITNI ROK

PSIHOLOGIJA

Izpitsna pola 2

- A) Naloge izbirnega tipa
- B) Strukturirani eseji

Četrtek, 27. avgust 2020 / 120 minut (20 + 100)

Dovoljeno gradivo in pripomočki:

Kandidat prinese nalivno pero ali kemični svinčnik, svinčnik HB ali B, radirko in šilček.

Konceptna lista sta na perforiranih listih, ki ju kandidat pazljivo iztrga.

Kandidat dobi list za odgovore.

SPLOŠNA MATURA

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila.

Ne odpirajte izpitne pole in ne začenjajte reševati nalog, dokler vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Rešitev nalog v izpitni poli ni dovoljeno zapisovati z navadnim svinčnikom.

Prilepite kodo oziroma vpisite svojo šifro (v okvirček desno zgoraj na tej strani in na list za odgovore).

Izpitsna pola je sestavljena iz dveh delov, dela A in dela B. Časa za reševanje je 120 minut. Priporočamo vam, da za reševanje dela A porabite 20 minut, za reševanje dela B pa 100 minut.

Izpitsna pola vsebuje 14 nalog izbirnega tipa v delu A in 4 esejske naloge, od katerih izberite in rešite 2, v delu B. V delu A je vsak pravilen odgovor vreden 1 točko, v delu B pa vsaka esejska naloga 15 točk. Število točk, ki jih lahko dosežete, je 44, od tega 14 v delu A in 30 v delu B.

V preglednici z "x" zaznamujte, kateri nalogi v delu B naj ocenjevalec oceni. Če tega ne boste storili, bo ocenil prvi dve nalogi, ki ste ju reševali.

1.	2.	3.	4.

Rešitve pišite z nalivnim peresom ali s kemičnim svinčnikom v izpitno polo v za to predvideni prostor **znotraj okvirja**.

V delu A naloge rešite tako, da obkrožite črko pred pravilnim odgovorom. Sproti izpolnite še **list za odgovore**. Vsaka naloga ima samo en pravilen odgovor. Naloge, pri katerih bo izbranih več odgovorov, in nejasni popravki bodo ocenjeni z 0 točkami.

V delu B nalogi pišite v za to predvideni prostor **znotraj okvirja**. Pišite čitljivo. Če se zmotite, napačno besedo ali poved prečrtajte in jo zapišite na novo. Nečitljivo besedilo bo ocenjeno z 0 točkami. Osnutka esejev, ki ju lahko napišete na konceptna lista, se pri ocenjevanju ne upoštevata.

Zaupajte vase in v svoje zmožnosti. Želimo vam veliko uspeha.

Ta pola ima 20 strani, od tega 3 prazne.

3/20

Konceptni list

V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite.

Konceptni list

5/20

Konceptni list

V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite.

Konceptni list

M 2 0 2 5 4 1 1 2 0 7

A) NALOGE IZBIRNEGA TIPA

1. Teoretična cilja psihologije sta
A opisovanje in napovedovanje.
B razlaganje in napovedovanje.
C opisovanje in razlaganje.
D napovedovanje in spreminjanje.

2. Množici pojavov, ki jo statistično proučujemo, pravimo:
A vzorec.
B enota.
C populacija.
D statistika.

3. Občutenje je proces
A sprejemanja dražljajev in njihove pretvorbe v živčno vzburjenje.
B organizacije in interpretacije informacij, pridobljenih s čutili.
C sprejemanja in organizacije dražljajev.
D doživljanja kompleksnih čustev.

4. Marko pogosto potoži prijateljem, da je njegova telesna višina velika ovira za to, da bi bil učinkovitejši pri igranju košarke, čeprav je visok 190 cm. Pa še njegovo dekle je neprestano slabe volje, ker veliko trenira. Kateri oviri prepoznamo v Markovem primeru?
A Objektivno in socialno.
B Subjektivno in socialno.
C Fizično in socialno.
D Objektivno in subjektivno.

5. Informacijo v kratkotrajnem spominu pozabimo zaradi
A neustrezne organizacije izkušenj.
B sočasnega pojavljanja veliko čutnih vtisov.
C neusklajenosti med usvajanjem snovi in njenim obnavljanjem.
D pomanjkanja ponavljanja.

6. Izmed faktorjev inteligentnosti se pri nalogah iz geometrije najbolj izrazi
A številski faktor.
B prostorski faktor.
C faktor besednosti.
D spominski faktor.

7. Med lastnosti značaja spadajo
 - A poštenost, redoljubnost, vestnost in skromnost.
 - B umirjenost, poštenost, živahnost in zahrbtnost.
 - C skromnost, družabnost, vestnost in redoljubnost.
 - D zahrbtnost, poštenost, hladnokrvnost in umirjenost.
8. Uглаševalci glasbil imajo izjemen posluh in odlično razlikujejo med seboj različne tone, kar pomeni, da imajo
 - A nižji diferencialni prag za sluh.
 - B nižji absolutni prag za sluh.
 - C višji diferencialni prag za sluh.
 - D višji absolutni prag za sluh.
9. Maturanti med pripravami na maturo iz psihologije ugotovijo, da bi jim zelo koristili izpiski obravnavane snovi. Dogovorijo se, da bo vsak od njih pripravil izpiske za posamezen del snovi in to delil z drugimi. Kam bi uvrstili tako vedenje?
 - A Prosocialno; sodelovanje.
 - B Prosocialno; altruizem.
 - C Proindividualno; asertivnost.
 - D Proindividualno; sodelovanje.
10. Kognitivne teorije temeljijo na prepričanju, da je naše vedenje odvisno od
 - A nezavednih procesov.
 - B tega, kako doživljamo in si razlagamo stvarnost.
 - C svobodne volje.
 - D učenja.
11. Neja vsako jutro vztraja, da si za vrtec sama izbere oblačila in se tudi obleče sama, čeprav izbrana oblačila pogosto niso primerna vremenu, napačno si zapne gumbe na srajčki in pri obuvanju zamenja čevlja. Ko ji mama želi pomagati, Neja vztraja, da bo tako oblečena, in pobegne mami skozi vrata v avto. Na kateri stopnji psihosocialnega razvoja po Eriksonu je verjetno Neja?
 - A Samostojnost – sram in dvom vase.
 - B Pobuda – občutki krivde.
 - C Samostojnost – občutki krivde.
 - D Podjetnost (marljivost) – manjvrednost.
12. Ena od napak v socialnem zaznavanju je halo učinek, ki se kaže kot
 - A pospološitev opažanja ene lastnosti na mnenje o celotni osebnosti.
 - B bolj pozitivno ocenjevanje osebe, ki nam je všeč.
 - C zaznavanje osebe pod vplivom predsodkov.
 - D vpliv zunanjega videza na zaznavanje duševnih lastnosti.

- V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite.
13. Raziskovalci pri lajšanju alergij, kot je npr. seneni nahod, hkrati z zdravilom uvedejo neki prijeten vonj. Pri tem pričakujejo, da bo pozneje osebi že sam vonj olajšal simptome. Katero vrsto učenja pri tem upoštevajo?
- A Instrumentalno pogojevanje.
 - B Reševanja problema s postopno analizo.
 - C Klasično pogojevanje.
 - D Princip poskusov in napak.
14. Katera opredelitev osebnosti je najpopolnejša?
- A Skupek vseh notranjih procesov, ki potekajo v določenem časovnem sosledju in običajno vodijo k določenemu izidu.
 - B Razmeroma trajna in edinstvena celota duševnih in vedenjskih značilnosti, po katerih se posameznik razlikuje od drugih ljudi.
 - C Razmeroma trajna značilnost, po kateri se ljudje razlikujejo med seboj.
 - D Razmeroma trajna in edinstvena celota duševnih, vedenjskih in telesnih značilnosti, po katerih se posameznik razlikuje od drugih ljudi.

B) STRUKTURIRANI ESEJI

1. Čustva so procesi, ki izražajo človekov vrednostni odnos do samega sebe ali zunanjega sveta. Navedite in opišite tri vidike, na podlagi katerih različna čustva opredelimo in jih med seboj razlikujemo. Predstavite primer iz šole, ko učenec doživlja osnovno čustvo, in primer, ko doživlja sestavljenou čustvo. Omenjeni čustvi poimenujte. Ponazorjeno osnovno čustvo opišite glede na tri vidike opredelitev čustev. Na podlagi opisanih primerov pojasnite, kako učenčeva čustva vplivajo na njegovo uspešnost in medosebne odnose (skupaj pet pojasnitev).

2. Modelno učenje je ena od oblik učenja. Opišite tri značilnosti tega učenja in navedite tri oblike vedenja, ki se jih na ta način učimo. Na primeru ponazorite, kako otrok postopoma s posameznimi elementi modelnega učenja oblikuje svoj odnos do domačih živali. Ob vsaki ponazoritvi navedite, za kateri element modelnega učenja gre. Presodite in pojasnite dva različna dejavnika, povezana s posnemanjem vedenja modela, na katera ciljajo oglaševalci, ko pri oglaševanju izdelkov vključujejo znane osebe. Predlagajte, kako lahko šola prispeva k temu, da bi mlađi izoblikovali kritičen odnos do modelov v svetu zabave in športa (dva predloga).

V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite.

M 2 0 2 5 4 1 1 2 1 3

13/20

3. Samopodoba je pomemben del naše osebnosti. Opredelite pojmom samopodobe ter navedite in opišite tri njena področja. S konkretnimi opisi ponazorite, kako se na dveh področjih samopodobe dijak doživlja pozitivno, na enem področju pa negativno (poimenujte področja, ki jih opisujete). Pojasnite tri možne dejavnike, ki vplivajo na nastanek negativne samopodobe, in tri možne posledice negativne samopodobe za mladostnika.

V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite.

M 2 0 2 5 4 1 1 2 1 5

15/20

4. Freud je v svoji teoriji opisal človekov zgodnji razvoj v petih fazah, katerih značilnosti so odvisne od izvora in oblike zadovoljitev libida. Navedite in časovno opredelite faze psihoseksualnega razvoja po Freudu. S primeroma ponazorite vedenje otroka v prvi in drugi fazi psihoseksualnega razvoja ter značilnosti v vedenju pojasnite s Freudovo razlago razlik v zadovoljevanju libida v obeh fazah. Kritično presodite dve pomanjkljivosti Freudove psikoanalize in tri njene pozitivne prispevke k razvoju psihologije.

V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite.

M 2 0 2 5 4 1 1 2 1 7

17/20

Prazna stran

V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite.

19/20

Prazna stran

Prazna stran

V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite.